

Binnen de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap hebben enkele fracties de behoefte om vragen en opmerkingen voor te leggen over de brief van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap d.d. 23 september 2016 inzake de kabinetsreactie naar aanleiding van het KIS¹-rapport over stagediscriminatie in het mbo² (Kamerstuk 31 524, nr. 300).

De voorzitter van de commissie,
Wolbert

De adjunct-griffier van de commissie,
Bošnjaković

¹ KIS: Kennisplatform Integratie en Samenleving

² mbo: middelbaar beroepsonderwijs

INHOUD	blz.
I Vragen en opmerkingen uit de fracties	2
– Algemeen	2
– Belangrijkste bevindingen van het onderzoek door KIS	2
– Reactie op het onderzoek	2
II Reactie van de Minister	4

I VRAGEN EN OPMERKINGEN UIT DE FRACTIES

Algemeen

De leden van de PvdA-fractie maken zich zorgen over de discriminatie die mbo'ers ondervinden bij het zoeken naar stageplaatsen. De onderhavige brief van de Minister neemt deze zorgen helaas niet geheel weg. Zij zijn van oordeel dat een stageplaats voor mbo'ers een onmisbaar onderdeel vormt van hun opleiding en alle mbo'ers in hun ogen dan ook recht hebben op een passende stageplaats. Zij verwijzen in dit verband ook naar de motie van het lid Jadnanansing c.s. over een sluitende aanpak voor beroepspraktijkvorming die de Kamer op 3 november 2015³ heeft aangenomen. Hoe beziet de Minister de uitvoering van deze motie mede in het licht van de discriminatie die het KIS signaleert, zo vragen deze leden.

De leden van de SP-fractie hebben kennisgenomen van de brief van de Minister naar aanleiding van het KIS-rapport over stagediscriminatie in het mbo. De leden hebben enkele vragen over deze brief.

De leden van de Groep Kuzu/Öztürk hebben kennisgenomen van de brief en hebben een aantal vragen.

Belangrijkste bevindingen van het onderzoek door KIS

De leden van de SP-fractie willen weten of de Minister het, in het kader van het tegengaan van segregatie, wenselijk acht dat door een pragmatische insteek niet-westerse studenten aan niet-westerse ondernemers worden gekoppeld. Leidt deze pragmatische aanpak niet tot instandhouding van het probleem van discriminatie bij het zoeken naar een stage en zelfs op de arbeidsmarkt, zo vragen zij.

Reactie op het onderzoek

De leden van de PvdA-fractie constateren dat mbo'ers vaak niet weten waar zij met hun klachten over discriminatie terecht kunnen of dat zij er geen melding van durven te maken. De Minister refereert hier ook aan in haar brief, maar zij biedt hiervoor in de brief geen volledige oplossing. Zij stelt dat studenten moeten weten dat ze altijd terecht kunnen bij hun onderwijsinstelling en vertrouwenspersoon, maar geeft hierbij niet duidelijk aan hoe ze dat wil bereiken. Daarnaast noemt ze de gemeentelijke antidiscriminatiebureaus en het College voor de Rechten van de Mens, maar helaas signaleren de leden van deze fractie per gemeente een groot verschil in de antidiscriminatiebureaus en de manier waarop deze bureaus de problematiek aanpakken. Voor studenten is het daarnaast een grote stap om een melding te maken bij het College voor de Rechten van de Mens en duurt de procedure bij het genoemde college lang, waardoor

³ Motie van het lid Jadnanansing c.s. over een sluitende aanpak voor beroepspraktijkvorming, Kamerstuk 34 300 VIII, nr. 39

studenten uit praktische overwegingen ervan afzien om deze stap te zetten. Hoe beziet de Minister deze overwegingen?

Voorts vinden de leden het essentieel dat er goed contact bestaat tussen de opleiding en de stagebegeleider, dat de bpv⁴-docent discriminatie herkent, erkent en hierop actie onderneemt. Een bpv-docent moet daarom ook voldoende tijd hebben om: studenten te begeleiden en geregeld bij studenten langs te kunnen gaan voor begeleidingsgesprekken bij hun bpv-plek. De leden hechten eraan dat er een duidelijk antidiscriminatiebeleid is binnen de school en dat studenten weten waar ze naartoe kunnen en het durven te bespreken. Bpv-docenten hebben hierin een essentiële rol. Zij vinden de eerste kennismakingen zoals bliksemstages, bedrijfsbezoeken, etc. belangrijk en waarderen het dat de Minister hieraan aandacht besteedt. Hoeveel jongeren zullen worden betrokken bij de pilot waarbij zij vanaf januari 2017 vroegtijdig met werkgevers in contact worden gebracht?

Helaas is er vaak een stagetekort waardoor bpv-coördinatoren vooral «praktisch» bezig zijn om te zorgen dat iedereen een stageplek heeft en hebben zij minder aandacht voor aspecten zoals discriminatie. De Minister benoemt dat studenten en scholen aangemoedigd moeten worden om discriminatie te melden bij de SBB⁵. De leden zijn het hiermee eens. Echter, de SBB geeft aan dat ze de erkenning van leerbedrijven intrekken wanneer er discriminatie is bewezen. Dit kan ervoor zorgen dat docenten, die al moeite hebben om voldoende stageplekken te vinden, minder geneigd zijn om het te melden, omdat ze daardoor een leerbedrijf dreigen kwijt te raken. Kan de Minister daarop nader ingaan, zo vragen de genoemde leden.

De leden van de SP-fractie vragen hoe effectief de meldpunten voor discriminatie zijn. Hoe verloopt het proces na een melding bij de gemeentelijke antidiscriminatiebureaus en het College voor de Rechten van de Mens? Welke oplossingen (kunnen) worden gevonden en kunnen deze meldpunten sancties opleggen aan (leerwerk-)bedrijven als zij zich schuldig maken aan discriminatie? Wat voor sancties zijn dat dan?

Daarnaast vragen de leden hoe de Minister voor meer bekendheid gaat zorgen over de mogelijkheden van het melden van discriminatie bij de gemeentelijke antidiscriminatiebureaus en het College voor de Rechten van de Mens. De JOB⁶ geeft namelijk aan dat studenten niet altijd weten waar ze terecht kunnen met een klacht over discriminatie. Wellicht kan ook meer bekendheid over de procedures bij een melding bij deze instanties leiden tot minder angst om een melding te maken. Is de Minister bereid om ook hieraan aandacht te besteden?

De Minister geeft aan dat anoniem solliciteren kan bijdragen aan de ambitie om te komen tot een inclusieve arbeidsmarkt. De leden vragen of anoniem solliciteren het gehele probleem van discriminatie op stageplaatsen oplost. Op welke manier geeft een anonieme sollicitatie namelijk de zekerheid dat er tijdens de stage geen discriminatie vanuit het leerwerkbedrijf voortkomt? De leden zijn van mening dat het in aanraking komen met elkaar wellicht effectiever is en discriminatie eerder zal tegengaan, niet enkel tijdens de sollicitatieprocedure maar ook nadat iemand is aangenomen. De leden zijn dan ook erg benieuwd naar de resultaten van het onderzoek door KIS en Panteia over de effectiviteit van de aanpak met netwerkbijeenkomsten. Wanneer verwacht de Minister hiervan de resultaten naar de Kamer te kunnen sturen?

Wat betreft de kortdurende stages in de aanpak City Deal willen de leden weten op basis waarvan de SBB deelnemende werkgevers selecteert. Hebben deze werkgevers zelf aangeboden risicovolle jongeren een

⁴ Bpv: beroepspraktijkvorming

⁵ SBB: stichting Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven

⁶ JOB: Jongeren Organisatie Beroepsonderwijs

stageplaats aan te bieden? Is hierbij dan wel sprake van werkgevers die daar voorheen problemen mee hadden? Of zijn dit werkgevers waarover eerder meldingen gedaan zijn bij de SBB, zo vragen zij.

De leden van de Groep Kuzu/Öztürk hebben de volgende vragen. Acht de Minister het inzetten van het instrument «mystery guest» geschikt in het kader van het bestrijden van discriminatie op de stagemarkt? Zo nee, waarom niet?

Voorts vragen de leden of de Minister uitgebreid uiteen kan zetten waarom zij het anoniem solliciteren een acceptabel instrument acht om te verkennen en hierbij ten minste wil ingaan op de mogelijke negatieve ervaringen die sollicitanten door het verbergen van hun naam en relevante kenmerken kunnen ervaren.

Tot slot vragen deze leden hoe lang de intrekking van de erkenning van een leerbedrijf in het geval van bewezen discriminatie geldt.

II REACTIE VAN DE MINISTER